

Nyhet från greppa.nu

Färska råd från världens fosforforskare

Stängsla bort betesdjur från rinnande vatten och tänk på den globala fosfortillgången! Världens främsta fosforforskare blandade smått och stort på en internationell konferens i Uppsala i september. De gav flera praktiska råd samtidigt som de identifierade vad det fortfarande saknas kunskap om.

Foto: Mårten Svensson

Att föra bort skörden från fältet men inte tillföra ny fosfor är ett sätt att minska jordens fosforinnehåll.

På konferensen samlades fosforforskare från hela världen för att lära av varandra och presentera den senaste kunskapen om ökad hushållning och minskat fosforläckage från jordbruksmark. Exempel presenterades från Kina, Vitryssland, Kanada, Sydamerika, Sydkorea, USA och många av länderna i Europa. Särskilt många var det från Finland.

Hur göra med fosforarvet?

Under decennier har lantbrukare fått rådet att överdosera fosfor, det vill säga att bygga upp fosforinnehållet i jorden. Flera av forskarna på konferensen talar nu om "fosforarvet" och hur mängden fosfor i jorden behöver minska för grödor som inte behöver högt fosforinnehåll. Det som är och har ansetts vara en tillgång håller delvis på att bli ett problem – som det inte finns någon enkel lösning på. Att odla och föra bort fosfor med skörden utan att tillföra ny fosfor är en metod. Men med den tar det decennier att få någon större

KÄLLA: The Organising Committee of the 7th International Phosphorus Workshop, Swedish University of Agricultural Sciences, Uppsala (2013). *7th International Phosphorus Workshop, IPW7. Programme and Book of Abstracts.*

[LÄS MER HÄR >>](#)

PÅ SAMMA TEMA:

[2013-06-04 >>](#)

Svärtaåprojektet: God ekologisk status kräver mix av åtgärder

[2013-03-12 >>](#)

Bra effekt i första svenska fosfordammen

[2012-11-30 >>](#)

Vad ger god jordbrukarsed för vattenkvalitet?

[2012-11-27 >>](#)

Ökat fokus på åtgärder i och invid vatten

[2012-09-18 >>](#)

Även fosfor fastnar i gamla kvävefällor

greppa näringen

minskning, precis som det tog lång tid att bygga upp jordens fosforinnehåll. Det är alltså viktigt att inte ytterligare öka fosforinnehållet på redan fosforrika fält.

Mycket gödsel men lågt överskott

Det är förstås inte bara i Sverige som gårdsbalanser för växtnäring beräknas. En sammanställning av växtnärbalanser från 195 mjölkgårdar på Irland visade ett medelöverskott på cirka 4 kg P/ha med en variation från minus 7 till 23 kg P/ha. Irländska mjölkgårdar har undantag från EU:s Nitratdirektiv och får tillföra 250 kg N/ha och år från stallgödsel istället för 170 kg N/ha som är standard. De gårdar som låg på de högre gödslingsnivåerna hade, trots detta, lägre överskott av fosfor än medeltalet i studien, vilket visar att de aktivt arbetar med fosforfrågan.

Intresse för aktiv rening av vatten

Har läckaget redan skett renas avrinnande vatten från åkermark idag genom våtmarker och dammar som fosforfällor på vissa gårdar. Men flera länder redovisar ett ökande intresse för aktiv rening med hjälp av olika filter. I Danmark har regeringen finansierat ett femårigt projekt (2010–2015) med den uttalade målsättningen att ta fram ett vetenskapligt underlag för hur dräneringsvatten kan renas på ett kostnadseffektivt sätt. Preliminära resultat finns för filter av flera olika slag. En utmaning för dem alla är att klara tillräcklig rening vid höga flöden, då en stor del av årets fosforflöde sker. En annan utmaning är att tekniken ska vara billig, lättskött och helst fungera utan ström.

Kunskap om människor är också viktig

Allt som presenterades på konferensen handlade inte om hur marken fungerar, en del forskare fokuserar istället på hur människor fungerar. Några visade resultat om de metoder som kan användas för att få lantbrukare att genomföra åtgärder. Från USA presenterades flera studier med både lyckade och misslyckade satsningar på frivillighet. Ett av de lyckade exemplen kom från det markområde som är New Yorks vattentäkt. Där ledde samarbete till att flera åtgärder blev genomförda. Men en åtgärd blev kontroversiell, nämligen att sätta upp stängsel så att betesdjur inte kan gå ner i vattendragen. Efter ett särskilt projekt som visade hur mycket fosfor som djur i vatten kan bidra med sattes även stängsel upp på frivillig väg.

[Markus Hoffmann](#)

Foto: Henrik Andersson

Irländska gårdar som spred mycket stallgödsel lyckades ändå hålla nere fosforöverskottet.

Foto: Janne Andersson

Djur bör hållas borta från vattendrag. Där kan de annars bidra med mycket fosfor.

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Redaktör:
Berit Haggren
0470-692 00
berit@haggren.eu

greppa näringen